

STORTINGET

Innst. 418 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 81 LS (2022–2023)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene (pakkepostforordningen)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen foreslås det å gjøre flere endringer i lov 4. september 2015 nr. 91 om posttjenester (postloven).

Det foreslås å legge til rette for å ta pakkepostforordningen (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/644 av 18. april 2018 om pakkeleveringstjenester over landegrensene) inn i EØS-avtalen og i norsk rett. Det er nødvendig å foreta lov- og forskriftsendringer for å kunne gjøre forordningen til del av norsk rett. Som ledd i implementeringen av pakkepostforordningen foreslås det å endre vektgrensen for lettgods i § 4 nr. 3 fra inntil 20 kg til inntil 31,5 kg.

Videre foreslås det å oppheve bestemmelsen i § 40 om at det skal opprettes en brukerklagenemnd for postsaker. Bestemmelsen har ikke trådt i kraft. Det vurderes som lite hensiktsmessig å bruke ressurser på å opprette og drifte en brukerklagenemnd, siden klageomfanget på postområdet er relativt lavt og Forbrukertilsynets be-

handling av postsaker ivaretar forbrukerhensynene og kravene fra EU til klageordning på postområdet.

Det foreslås å videreføre noen av elementene i gjeldende § 40 ved å flytte dem over til § 41, som omhandler klage til myndigheten. Endringen innebærer at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) etter § 41 også vil behandle postklager fra forbrukere der tjenesten ikke har grunnlag i kjøpsavtale, samt alle postklager fra juridiske personer (bedrifter). I tillegg skal Nkom behandle postklager fra gårdeiere og postkasseeiere om misbruk av sonenøkler etter § 39 annet ledd. Nkom skal fremdeles behandle tvister mellom tilbydere av posttjeneste og tvister mellom eier av postboksanlegg etter § 33 a og tilbyder av posttjeneste. I § 41 foreslås det også satt inn en bestemmelse om at klageadgangen etter § 41 første ledd nr. 1 og 5 er subsidiær.

Proposisjonen foreslår å overføre deler av ansvaret for forvaltning av det offentlige postnummersystemet fra Posten Norge AS (Posten) til Nkom. Departementet foreslår en ansvarsfordeling av forvaltningen mellom Nkom og tilbyder med leveringsplikt, som per i dag er Posten. Departementet mener at krav til effektiv postomdeling av leveringspliktige tjenester tilsier at tilbyder med leveringsplikt står nærmest til å drifte postnummersystemet. Delingen av forvaltningsansvaret innebærer at tilbyder med leveringsplikt vil ha hovedansvaret for behandling av anmodninger om endringer samt ivareta daglig drift og ajourføring, herunder gjennomføre varslingsprosesser knyttet til disse. Nkom skal avgjøre og behandle anmodninger om tildeling av eget postnummer til registrerte tilbydere av posttjenester for å sikre at postnummersystemet forvaltes på en måte som ikke svekker konkurransen i postmarkedet.

Det foreslås å endre bestemmelsen om krav til politiattest i § 31, slik at det ikke lenger gjelder et krav om at

tilbyder må innhente ordinær politiattest ved tilbud om stilling som medfører behandling av postsendinger. I stedet foreslås det at tilbyderen kan innhente ordinær politiattest dersom tilbyderen selv vurderer dette som hensiktsmessig.

1.1.1 DE FORESLÅTTE LOVENDRINGENE

Gjeldende postlov av 2015 er blitt endret i flere omganger, i forbindelse med reduksjon av antall omledningsdager og for tilgang til sonenøkkelsystemer. Dette viser at postloven regulerer et dynamisk samfunnsområde i stadig utvikling.

Tre av temaene som nå foreslås endret, skjer på bakgrunn av erfaringer med dagens postlov, mens ett tema har sin bakgrunn i EU/EØS-retten. Disse lovforslagene ble godkjent i statsråd 21. oktober 2022 som Prop. 4 LS (2022–2023) Endringer i postloven (tilbyderbegrepet, pakkepostforordningen, brukerklagenemnd, offentlig postnummersystem og politiattest) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene (pakkepostforordningen).

Prop. 4 LS (2022–2023) ble trukket tilbake ved Meld. St. 12 (2022–2023), godkjent i statsråd 17. mars 2023. Bakgrunnen for tilbaketrekkning av Prop. 4 LS er uenighet om forståelsen av hvem som i dag er omfattet av tilbyderbegrepet i postloven. På grunn av denne ulike forståelsen besluttet Kongen i statsråd å trekke tilbake Prop. 4 LS (2022–2023). De øvrige endringene (pakkepostforordningen, brukerklagenemnd, offentlig postnummersystem og politiattest) fremmes på nytt i denne proposisjonen.

1.2 Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning

1.2.1 OM EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) 2018/644

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene har til hensikt å legge forholdene til rette for e-handel på tvers av grensene i EU/EØS-området ved å gjøre informasjon om pakkeleveringstjenester over landegrensene tilgjengelig. Den pålegger tilbydere av pakkeleveringstjenester rapporteringsplikter overfor tilsynsmyndigheten. Det vises til Prop. 81 LS (2022–2023) for en nærmere gjennomgang av forordningen.

1.2.2 INNLEMMELSE AV FORORDNINGEN I EØS-AVTALEN

For at en rettsakt skal bli folkerettslig bindende for Norge, må den innlemmes i EØS-avtalen. Ved EØS-

komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 ble forordning (EU) 2018/644 vedtatt innlemmet i EØS-avtalen. Beslutningen i EØS-komiteen om innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen er tatt med forbehold om Stortingets samtykke. Innlemmelse forutsetter derfor at Stortinget samtykker i at forordningen skal bli en del av EØS-avtalen.

1.2.3 EØS-KOMITEENS BESLUTNING

EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnstjenester) inneholder en fortale og fire artikler. I fortalen angis rettsaktene som blir innlemmet i EØS-avtalen. Dette er europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene og Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1263 om utarbeiding av skjemaene som skal brukes av pakkeleveringsvirksomheter til å gi opplysninger i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/644. Det henvises særlig til EØS-avtalen artikkel 98, som gjør det mulig å endre vedleggene til EØS-avtalen ved beslutning i EØS-komiteen.

Artikkel 1 fastsetter at europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/644 av 18. april 2018 om pakkeleveringstjenester over landegrensene skal innlemmes i EØS-avtalens vedlegg XI. Bestemmelsene i forordningen skal, for denne avtales formål, gjelde med følgende tilpasning:

Henvisninger til unionsretten skal forstås som henvisninger til EØS-avtalen.

Videre fastsettes det at Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/1263 av 20. september 2018 om utarbeiding av skjemaene som skal brukes av pakkeleveringsvirksomheter til å gi opplysninger i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/644, innlemmes i EØS-avtalens vedlegg XI.

Artikkel 2 fastsetter at teksten til forordning (EU) 2018/644 og gjennomføringsforordning (EU) 2018/1263 på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 fastsetter at beslutningen trer i kraft etter at EØS-komiteen har fått alle meddelelser etter EØS-avtalen artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4 presiserer at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.

1.2.4 OM FORHOLDET TIL NORSK RETT

Nasjonal gjennomføring av forordningen vil kreve lovendring, herunder økt vektgrense i postloven § 4 nr. 3 til å omfatte lettgoods inntil 31,5 kg.

1.2.5 DEPARTEMENTETS VURDERINGER

I henhold til EØS-avtalen artikkel 93 nr. 2 skal beslutninger i EØS-komiteen treffes ved enighet mellom EU på den ene siden og EFTA-statene, som opptrer samstemt, på den andre. Det følger av artikkel 103 nr. 1 at beslutningen først blir bindende for Norge etter at man har meddelt de andre partene at de forfatningsmessige kravene er oppfylt, herunder når Stortinget har gitt sitt samtykke.

Samferdselsdepartementet tilrår at det gis samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om innlemmelse av forordning 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene i EØS-avtalen.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jone Blikra, Kirsti Leirtrø og Nils Kristen Sandtrøen, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Trond Helleland og Erlend Larsen, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen, Geir Inge Lien og lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Morten Stordalen og Frank Edvard Sve, fra Sosialistisk Venstreparti, Mona Fagerås, og fra Venstre, André N. Skjelstad, merker seg at Prop. 4 LS (2022–2023) ble trukket tilbake ved Meld. St. 12 (2022–2023), godkjent i statsråd 17. mars 2023. Bakgrunnen for tilbaketrekking av Prop. 4 LS var uenighet om forståelsen av hvem som i dag er omfattet av tilbyderbegrepet i postloven. På grunn av denne ulike forståelsen besluttet Kongen i statsråd å trekke tilbake Prop. 4 LS (2022–2023). De øvrige endringene (pakkepostforordningen, brukerklagenemnd, offentlig postnummersystem og politiattest) fremmes på nytt i Prop. 81 LS (2022–2023).

I denne innstillingen behandles spørsmålet om Stortingets samtykke til EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene (pakkepostforordningen).

Komiteen viser videre til at gjennomføring av forordningen i norsk rett medfører behov for endringer i postloven. Disse endringene behandles i Innst. 417 L (2022–2023).

Komiteen viser til at det overordnede formålet med forordningen om pakkeleveringstjenester over landegrensene er å legge forholdene til rette for e-handel på tvers av grensene i EU/EØS-området ved å gjøre informasjon om pakkeleveringstjenester over landegrensene tilgjengelig. Forordningen pålegger tilbydere av pakkeleveringstjenester rapporteringsplikter overfor tilsynsmyndigheten. Det vises til Prop. 81 LS (2022–2023) for en nærmere gjennomgang av forordningen.

Komiteen tilrår at Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene (pakkepostforordningen).

3. Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Transport- og kommunikasjonskomiteen avga den 11. mai 2023 foreløpig innstilling til saken. Innstillingen ble sendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen svarer i sitt brev datert 16. mai 2023 følgende:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til transport- og kommunikasjonskomiteens utkast til innstilling vedrørende Prop. 81 LS (2022–2023) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2018/644 om pakkeleveringstjenester over landegrensene (pakkepostforordningen), og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av beslutning nr. 246/2021 av 24. september 2021 i EØS-komiteen om endring av vedlegg XI (Elektronisk kommunikasjon, audiovisuelle tjenester og informasjonssamfunnstjenester) til EØS-avtalen om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 644/2018 av 18. april 2018 om pakkeleveringstjenester over landegrensene.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 23. mai 2023

Erling Sande

leder

Erlend Larsen

ordfører

